
Nemáme čas učit. Papírujeme

Nemáme čas učit. Papírujeme

LIDOVÉ NOVINY

autor: Jaroslav Lorman

Naše školství vstupuje do přelomové fáze. Školy si samy určují své plány, naše děti se budou učit jinak. Podobné titulky čteme na stránkách tisku a jsme utvrzováni v naději, že se české školství - známá to bašta faktografie - promění. Jenže je tu několik háčků.

Zaprvé - iniciativa ke změně vychází z ministerstva školství. To vysvětluje mnohé. Málokterá instituce se totiž těší v řadách pedagogické veřejnosti menší důvěře. Učitelé si často připadají jako laboratorní zvířátka. Na rozdíl od nich jsou však poměrně dost disciplinovaní. Malá důvěryhodnost je umocněna i dalšími spojenci ministerstva, kteří už dlouhou řadu let žijí třeba ze stále nedopřipravených státních maturit.

Snad by bylo všechno radostnější, kdyby reforma byla tím jediným, co z ministerstva do škol přichází. Člověk stojící mimo si nedokáže představit, jak neuvěřitelně narůstá administrativa neboli papírování.

Ale budme spravedliví: ve skutečnosti nejde jen o aktivitu ministerských úředníků. Do hry vstupují i zřizovatelé. Nezřídkou činí i samotní ředitelé z hejna svých zástupců souputníky úzkosti, aby nebyli načapáni případnou inspekcí z nedodržení nejrůznějších, mnohdy naprosto neprůhledných nařízení. A tak množí a sami vymýšlejí nejrůznější tabulky, formuláře a dotazníky, a nejlépe hned dvojmo či trojmo, aby vše bylo náležitě zdokumentováno a doloženo.

Pokud se někomu zdá, že se má lamentace příliš nedotýká obsahu učiva, ba vlastně ani forem výuky, má naprostou pravdu. Řekněme to tedy jinak: základem práce učitele je splnit své povinnosti - držet dozory, správně vyplňovat třídní knihy, účastnit se tzv. porad (jež však mají ke skutečným poradám velmi daleko, protože mnohé přípisy shora jsou krutě jasné!), odpovídat na nejrůznější dotazy vedení, dál se vzdělávat a povinně se zdokonalovat v práci s počítačem (vždyť to vše jsou položky vykazatelné pro školní výroční zprávy a leckde také zdroje peněz) a... chodit včas do hodin.

Učení až naposled

Vyučovací hodiny jsou de facto jediné místo, kde je učitel se žáky sám, a jeho kontrola je tedy velmi omezená. Proč se pak divíme, že na jejich přípravu leckdy rezignuje a uchýlí se ke snazšímu frontálnímu vyučování toho, co už přeci stokrát odučil.

Nechci svou poznámkou vyvolat dojem katastrofy. Ta jistě nehrozí. Jen se bojím, že učitelé budou příliš unaveni vykazováním nevykazatelného a diskutováním s rodiči, než aby mohli podávat skutečně dobrý výkon a učit nově a líp než dřív.